

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Diumenge 31 de Juliol de 1898

Núm. 8.571

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3.50
n provincies trimestre. 10.50
Estranger i Ultramar. 15.00
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (FORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Juaquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop a la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·tre. Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficacment recomenada para augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluxetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Diposit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

A missas dites

Després de la enérgica campanya feta per *La Renaixença* durant las guerres de Cuba y Filipinas avans y després de la declarada per los Estats Units a nostra desventurada nació vingueren altres periódichs fins fa poch mes a enrobustir la raó del catalanisme arrosstrant las iras del mon quixotech o irreflexiu que per irritant vergonya nostra continua encara surant entre un riu d' il·lusions y un altre de desvaniments de la política militant y de las convencions particularistas del casi ensorrat caciquisme.

No m' creya jo que la ajuda de tot un *Diario de Barcelona* y altre ns servis de tan poch, per més que las tendències dels periódichs guerrers, veient un un tant atrapat, hagin variat de Nort buscant una nova estrella que 's guihí pel mar de las sévas intemperancias, pero apadrinant sempre la guerra com medi de salvar l' honor a quins li sobrevisquin pel mitj dels que deprem contornoshi tots los que ns hem quedat a casa per delicats y una corrent d' ayre no se ns n' hagi endut al altre barri privants d' una mort gloriosa en lo camp de batalla o d' ensalsar fins a la immortalitat als fills de nostres pobres pagesos y obrers conduhita a la Gloria pels enterra-morts de la premsa.

No m' creya, repeteixo, que la ajuda dels tals periódichs hagués arribat tan tart, ben al contrari, pero vaig convèncem al visitar Castella y recorre Andalusia després d' haver entrat y sortit de Fornos per espay d' uns quants dies, que Espanya no sols no te cura, sino que 's llops dels carrers d' Alcalá, Sevilla y Cáceres de St. Gerónim tenen las dents més afiladas que may, esperent la ridicula cayguda del home del tapé para devorar las deixas ab que el nou Moisés ha de formar lo triple pressupost de nostra magre y esqualida Nació. És perque aquells periódichs no s' adonan fins avuy que ni a casa nostra prou bé quan plan ni de que sos pagayg us sian prou forts para resistir lo xafech que se ens va a sobre s' volen atravesar lo carrer de casa per fortes y resistents que sian las venillas y les pés y retornen lo taixit de la tela. Pobrets, tan sensats y tan ambiciosos travellavan la frase castellana, uns pel terme serio (?) y altres de xirigota, pero en fi, castellans tots, apassionats per Cánovas o Silvela, Gasteró o Sagasta, especie de taberners sofisticadors del Priorat o Valdepeñas agrejats ab la barreja d' aygua del Lozoya ab que volgueren unificar los paladars dels pobres es-

panyols sense tenir en compte que la naturalesa no s' deixa may esmenar sas obras. Be ho sab Catalunya lo que es Priorat y la Mancha lo que es Valdepeñas, pero may los hi ha semblat be a aquestos sofisticadors deixarnos paladejar aquestas begudes. Han volgut servirnos un vi espectacular en certes circumstancies socialisme que sempre ha deixat trasllahir la maléfica influencia de l' aygua de las Cibeles, aygua que ni la foras de la costum ha lograt fer passadora a qui, com nosaltres, propiament parlant, no volém pendre dels castellans cap ús ni costum, malgrat mortifiqui als més *sesudos* y més diabòlics articulistas de la premsa pretenciosa, resó de prohoms estantissos y de diputats microscòpichs de quins Cánovas fon pendentista y Sagasta arrengrador en la professó abigarrada y ridicula que per espay de tants anys ha conduhit lo tobernaele de la corruptela a son ermitatge de las Cortes.

Ara comprench perque la ajuda d' aquells periódichs ha vingut tart, tan tart com la autonomia a Cuba. No ha vingut de grat, més sí per forsa, dictada per la pau y l' acoquinament. Vinga la pau, diuen, je no volém sentir parla més de gloria ni d' honor, no tos cas que si arribés lo cas de treure 's drapets al sol n' hi hagués algun de nostre barrejat ab altres que sh guerra o sense deshonren més que las vils derrotas. Sí, vinga la pau, podém dir, ja ns cuydarém una altra volta de tomentar la guerra los patro-branya, nosaltres que ayments de las patrióticas notas de Clavé quan guanyem, no ns avenim a cantar lo de *profundis* a la Patria que tant havém empenyut al abim callant los defectes y ofegant la virtut, motejant d' il·lustres a tant xerrayre y despreciant la honestitat dels homes serios que veyan en lo periodisme una reconada d' inútils aplegats com famélichs vesperons al voltant de las dolas brescas.

Sí, vinga la pau, també ho dihém nosaltres, mes consti qns avans y sempre hem considerat la guerra ab los Estats Units una bojeria manxega digna d' ésser cantada en las tabernas del *Amilica* mitje hora després d' haver cobrat la mesada.

Ho ha pensat tothom aixó? Vestés dirán si encara hi ha avuy qui oren que un estrepitos xiu xiu acompanyant l' himne de Gueca ns portaria a la victoria.....

No está poch bé en Mañé ab alló de mirar los toros desde la barrera. Al menos no hagués dit avans, puig, per vell que sigui el ditro, nos hauria semblat non, perque, prescindint de *certos respetos*, hauria dit la

veritat a son degut temps. Ara arriba a missas dita ve a combregar un mort.

JOSEPH LLUELLES y CALZADA.

Jaen 15 Juliol 1898.

Espanya y Catalunya jutjadas per una profesora belga.

Gran fou lo plaser qu' experimentarem l' altre dia, amb ocasió d' anar junts de viatge amb una distingida profesora belga.

Màrxaba cap al seu país després d' estudiar en un viatge de sis mesos lo llenguatge y las costums de Espanya.

No se com, entaularem conversa; lo cas fou que al adonarmen, ja nostras relacions habian entrat en el período de la mes franca cordialitat.

Y qué tal li ha semblat Espanya en general y Catalunya en particular? digui jo, comensant el següent interrogatori.

Avans que tot, dech dirli que trobo perfectament la classificació...

Oh, está clar que... no es pot dir que...

Sí, sí; he dit bé: para parlar d' Espanya s' ha de parlar independentment de Catalunya. Catalunya, comensant per Madrid; la capital, en diré que s' una gran població sense vida propia, que viu gracias als retorsos que reb de las provincias, sense quina condició, es a dir sense exercir la grans pressió que per tot imprimeix lo centralisme, desapareixeria del mapa. Y aixó m' ho fa dir la classe de gent que hi vegí, empleats, empleats y empleats... que dit siga *inter nos* passeja massa y está massa a tot hora per no fer altre cosa que bromejar y anar de *juerga* com ne diuen ells. Com responen a son temperament las diversions a que s' entregan!

Aludeix a las corridas de toros?

Precisament. Me resulta un espectacle molt... molt...

Barbarol!

No ho gosaba a dir. Si senyor, vaig enarhi perque las mevas relacions me preguntaran per tot; pero aufriran un desencant al saber com se efectúan.

Y aixó?

Res, es creencia ben extesa el extranger de que en las corridas de toros hi moren sempre cinch o sis toreros.

Tal com les he vistas no resultan tan sanguinarias, pro de tots modos ho son un xich.

Massa. Si senyora, sí. Encara que no siguin com vosté creya, no deixan d' ésser un estigma...

Pro ja desvanixerá l' error.

No s' apuri. Llástimas com no resulta vritat: D' aqueix mode s' en perdria la mena. Pro admeti ab mi que aixó y tot, resulta bárbaro a tot serha.

Oh aixó sí. Jesús! He vistos mstar des toros y com me dignessin que se m' esperaba vantar iguals sorts, me va semblar prudent lo retirarme.

Va fer bé, la felicito; mes, deixemho y parlem d' altre. Y de Catalunya que n' dirá al senyora Belga?

Ah Catalunya, Catalunya! quan diferent es del resto d' Espanya. Com m' ha encisat aqueixa ditrosa terra.

La gent, l' ayre, tot m' ha agradat igualment. Si s' volgués parangonar Barcelona ab Madrid s' hauria de dir que Barcelona es una matrona veient vida; mentre Madrid es una malalta patint una anemia que la consum de desde temps inmemorial y que se sosté mercés a l' aliment que reb en gran escala.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8⁵⁶ m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diaspas, (per Villanova).
 12¹⁴ t. mercancías, segunda y tercera.
 1⁵⁷ t. correo (per Villanova).
 De Barcelona á Reus
 9²⁵ m. (per Vilafranca).
 9⁴⁶ m. (per Villanova).
 1⁵⁸ t. per id.
 7³⁰ t. exprés (dimars, dijous y diaspas).

De Reus á Mora

9³³ m. — 1⁰⁴ t. — 3¹⁰ t. — 7¹⁹ y 9⁵⁷ nit.

De Mora á Reus

4²⁴ m. — 8⁰⁰ m. — 12⁰⁵ t. — 6⁰⁴ t. — 7³⁶ n.

De Reus á Tarragona

8³⁰ m. — 9⁴⁷ m. — 2 t. — 7⁰⁴ t.

De Tarragona á Reus

4³⁰ m. — 12²⁵ t. — 4³⁰ t. — 8²⁰ n.

De Reus á Lleyda

8¹⁰ m. — 5²³ t.

De Lleyda á Reus

5⁵⁰ m. — 3⁵⁰ t.

De Reus á Vimbodí

4²⁸ t. — cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9⁵³ m. — cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia á Tarragona
 14^{m.} y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8³⁰ m.
 De Barcelona (per Tarragona) 9³⁶ m.
 De id. directa 10³⁰ t.
 De id. id. 1³⁰ t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7³⁰ t.
 De Madrid y Zaragoza 2³⁰ m.
 De Lleyda y Huesca 7³⁰ m.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropes de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5⁰⁰ m.
 Pera id. á las 2⁰⁰ t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. (per idem) á las 2⁰⁰ t.
 Pera Tarragona, (directe) á las 7⁰⁰ n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8⁰⁰ m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1⁰⁰ t.

Los pobles servits per peatons á las 8⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económica de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirá desde 1^a de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
Mati		Mati	
Tren núm. 2 á las 4 ¹⁰	Tren núm. 1 á las 4 ⁵⁶		
» » 12 » 5 ⁴⁵	» » 11 » 6 ³⁰		
» » 14 » 7 ²⁰	» » 13 » 7 ²¹		
» » 16 » 8 ⁰⁹	» » 15 » 8 ¹⁰		
» » 4 » 9 ⁰⁶	» » 19 » 10 ⁰¹		
» » 20 » 10 ⁴⁸	» » 3 » 10 ⁴⁹		
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22 á las 12 ³⁵	Tren núm. 25 á las 2 ³³		
» » 26 » 3 ¹⁸	» » 27 » 3 ¹⁹		
» » 28 » 4 ⁰²	» » 29 » 4 ⁰³		
» » 30 » 4 ⁴⁶	» » 31 » 4 ⁴⁷		
» » 32 » 5 ³⁰	» » 33 » 5 ³¹		
» » 34 » 6 ¹⁸	» » 35 » 6 ¹⁰		
» » 36 » 6 ⁵⁹	» » 37 » 7 ⁰⁰		
Nit		Nit	
Tren núm. 38 á las 7 ⁴⁸	Tren núm. 39 á las 7 ⁴⁹		
» » » » 8 ⁴¹	» » 41 » 8 ⁴¹		

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1^a DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació

Mati: 5²⁵ 6⁵⁹ 7⁵⁰ 8⁴⁰ 10³² 11²⁰
 Tarde: 3⁰⁶ 3⁴⁵ 4²⁹ 5¹³ 5⁵⁹ 6⁴⁵ 7²⁸

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Mati: 5⁴⁰ 7¹² 8⁰⁰ 8⁴⁵ 10⁴⁰
 Tarde: 12³⁰ 2¹⁵ 3¹² 3⁵⁶ 4⁴¹ 5²⁵ 6¹²
 6⁵⁵ 7⁴⁴.

Observacions: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortiran un de la estació á las 2¹⁰ y del carrer Closa de Mestres á la 1³⁹. Las horas se regiran per lo meridiá de Mad. id. Reus 1 de Juliol de 1898.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL PER Francisco Flos y Calcat
 Preu 6 rals.—Se ven en aquesta impremta.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1898
 Línea directa pera 'l Rio de la Plata
 Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Juliol directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASÍL Y RIO DE LA PLATA
 Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos lo dia 11 de Agost lo vapor Les Alpes
 Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.^a, Plasse de Palacio.—Barcelona.

ASCENSORES-SIVILLA Hidráulicos y Eléctricos

MONTA CARGAS Y MONTA PLATOS

APARATOS MOVIDOS POR MOTOR Y A BRAZO

ELEVADORES

TODOS LOS SISTEMAS

MUNAR Y GUITART S. en C. INGENIEROS Y ARQUITECTOS LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidráulico, mecánicos, etc., etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos 1897